

Erasmus+

Grădinița cu P. P. "Inocența"
Găești, Dâmbovița

anpcdefp

GRĂDINIȚA OUTDOOR – UN VIS DEVENIT REALITATE

Proiect Erasmus+ KA1

Nr. Ref. 2019-1-RO01-KA101-062967

GHID DE BUNE PRACTICI

ECHIPA DE PROIECT:

CONSTANTINESCU STELUȚA

NIȚĂ VALERICA MARINELA

NEDELCU MATEI GHEORGHÎȚA

NIȚĂ DANIELA NICOLETA

MĂRCULESCU MIRELA

DUMITRESCU MARIANA

ZINCĂ MĂDĂLINA

ISBN 978-973-0-37317-2.

CUPRINS

- I. PREZENTAREA PROIECTULUI
- II. METODE DE ÎNVĂȚARE CREATIVĂ
- III. INTRODUCERE ÎN ACTIVITATEA OUTDOOR
- IV. ACTIVITĂȚI DE MOBILITATE FLUX 1
- V. ACTIVITĂȚI DE MOBILITATE FLUX 2
- VI. CONCLUZII

Această publicație este realizată în cadrul proiectului *Grădinița outdoor – un vis devenit realitate*, număr de referință: 2019-1-RO01-KA101-062967, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul ERASMUS+ în domeniul educației școlare. Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care va fi folosit conținutul informației.

I. PREZENTAREA PROIECTULUI

În perioada 01septembrie 2019 – 31 august 2022, Grădinița cu P. P. “Inocența”, Găești, Dâmbovița a derulat proiectul *Grădinița outdoor - un vis devenit realitate*, finanțat de Uniunea Europeană prin programul Erasmus+, acțiunea cheie KA1 - Mobilitatea persoanelor în scop educațional.

Acest proiect a răspuns nevoilor de dezvoltare personală și profesională a cadrelor didactice din grădinița noastră, privind dezvoltarea competențelor de utilizare a metodei de tip outdoor, în activitățile cu copiii.

Scopul formării a fost îmbunătățirea procesului instructiv-educativ din grădiniță prin regândirea demersului educațional bazat pe activități de tip outdoor și strategii de învățare creative în vederea creșterii motivației pentru învățare a copiilor și dezvoltarea relațiilor partenerilor educaționali direcți și indirecti (copil-copil, educator-copil, copil-părinte, educator-părinte).

Obiectivele proiectului KA1 au fost:

1. Abilitarea a 4 cadre didactice în promovarea unui management eficient în ceea ce privește elaborarea și implementarea unei politici de învățare creative și de tip outdoor la nivelul grădiniței;
2. Creșterea cu 25% a numărului de activități de tip outdoor de calitate și a celor bazate pe metodele creative în vederea dezvoltării motivației pentru învățare .

Proiectul a cuprins 2 mobilități de formare profesională în străinătate, organizate în 2 fluxuri, pentru profesorii grădiniței noastre. Programele vizate au fost selectate în funcție de nevoilor identificate la nivel instituțional și individual, după cum urmează:

- “4 Tools for innovative Education” – oferit de ESMOVIA, Spania, în perioada 27. 09. – 01. 10. 2021, participanți: Prof. înv. Preșcolar Constantinescu Steluța și Niță Marinela Valerica
- „Outdoor education: a new way of teaching and learning” – oferit de ELA , Italia, în perioada 10 – 16. 10. 2021, participant: Prof. înv. Preșcolar Nedelcu Matei Gheorghita și Mărculescu Mirela

II. METODE DE ÎNVĂȚARE CREATIVĂ

Creativitatea este ”o structură caracteristică psihicului, ce face posibilă realizarea unor producții, opere noi”. Cultivarea spiritului inovator este una din sarcinile școlii de azi, când operațiile stereotipe din producție sunt efectuate de mașini automate, conduse de calculatoare. Imaginația este funcția psihică esențială procesului de creație și trebuie să aibă următoarele însușiri:

- fluiditate (multitudini de imagini / idei);
- plasticitate (ușurința de a schimba abordarea, când cea utilizată înainte nu dă rezultate);
- originalitate(noutatea, raritatea statistică a soluției);

Totuși, fără muncă, fără experiență, nu se realizează nimic original, iar inteligența contribuie la aprecierea critică a produselor create. În general, diversitatea implicațiilor actului creativ și a formelor în care se obiectează ca manifestare neuropsihică spontană complică mereu eforturile de clarificare a naturii creativității. Prezența sa în vocabularul psihologic a unor noțiuni cu semnificație apropiată noțiunii de creativitate sporesc și mai mult dificultățile de elucidare. De exemplu, este suficientă înscrierea sub același reper a manifestărilor creative din sfera artelor, împreună cu cele din sfera tehnicii (invenția), pentru a se înregistra ecouri nedorite în practica educării creativității. Deosebirea dintre cele două tipuri fundamentale de procese creative devine evidentă dacă le raportăm la vârstele copilăriei. Unele manifestări ale creativității artistice sunt notabile încă din preșcolaritate, grație liberei predominări a ficțiunilor spontane, în timp ce creativitatea tehnică este rar întâlnită până la preadolescență, adică până ce copilul începe să-și construiască lumea reprezentărilor și conceptelor exacte. Desenele copiilor mici atestă o anume notă personală, fără a fi îndrumați de un specialist în arta desenării, în timp ce realizările lor în sfera tehnicii nu sunt posibile fără o perseverență imixtiune din partea adulților. Desigur, este necesară mai întâi o distincție între creativitate, considerată ca proces psihologic în desfășurare, creație luată ca produs al creativității.

Stăpân pe metodologia didactică, cadrul didactic utilizează cultura profesională pentru a crea din conținutul lecțiilor un cadru de stimulare a activității de cunoaștere și de cultivare a creativității elevilor în elaborarea de noi cunoștințe, uzând de forța capacității creatoare a profesiei sale. Pentru ca în procesul desfășurării activităților didactice activitatea desfășurată de preșcolari să contribuie la formarea și informarea lor, se impune ca educatorul să realizeze un

proces creator neîntrerupt de prelucrare logică și psihologică, o operație de continuă esențializare și interdisciplinarizare a cunoștințelor dezbătute. În acest proces, cultura psihopedagogică pusă în acțiune susține capacitatea de creativitate a cadrului didactic și relevă ceea ce numim adesea „vocație profesională”. Tehnicile de creativitate pot fi utilizate în toate domeniile de activitate: activități matematice, activități de educare a limbajului, activități de educație pentru societate, educație muzicală, educație plastică, educație practică etc. Pentru găsirea de idei noi se apelează cel mai des la: brainstorming, diagrama Venn, turul galeriei, studiul de caz, explozia stelară, pălăriile gânditoare, jocul didactic. Tehnicile, din punct de vedere practic, pot fi de creativitate individuală și de grup. Ultimele sunt fructuoase pentru că se pot identifica multe legături noi între elemente (obiective, evenimente) , aparent fără relații între ele. Un grup de preșcolari poate veni cu elemente noi și tot ceea ce trebuie făcut este ca împreună cu educatoarea să aplice un sistem de reguli care să permită identificarea legăturilor dintre ele. Aceste metode parcurg o succesiune de pași: - prelucrarea problemei - culegerea de informații - ordonarea informațiilor - rafinarea informațiilor - „digerarea” informațiilor - producerea de idei - prelucrarea ideilor Prin folosirea tehnicilor de creativitate în grup se stimulează creația de idei, obținându-se nu numai suma ideilor, ci și altele generate sau îmbogățite de ale celorlalți. Este necesară lipsa cenzurii sau autocenzurii asupra ideilor, înlăturarea ideilor negative de orice fel, permanenta încercare de a emite idei.

Participarea la stagiul de formare profesională finanțat în cadrul PROGRAMULUI ERASMUS + KA1, derulat de Grădinița cu P.P. ”Inocența”, ne-a făcut să acționăm, să regândim și să concluzionăm cu privire la impactul puternic pe care îl poate avea predarea activităților educaționale prin metode non-formale către copii. Obiectivele de formare au fost centrate pe identificarea de noi metode creative, în vederea exemplificării de bune practici. Programul stagiului de formare a fost intens și variat. În cadrul cursurilor de formare la care au participat cadrele didactice, sesiunile plenare au alternat cu workshop-uri. Modalitatea de lucru predilectă a fost organizarea pe echipe, ceea ce ne-a oferit posibilitatea de a interacționa cu ceilalți colegi și de a fi creativi în îndeplinirea sarcinilor. Cursul a oferit exemple de bună practică pentru o gamă largă de metode de predare și învățare inovatoare: învățarea prin practică (learning by doing), învățarea outdoor, metode interactive, metode neconvenționale, metode interdisciplinare.

Impactul activității de formare asupra instituției și asupra copiilor este acela de a fi contribuit la identificarea de noi metode de acțiune necesare formării unor noi competențe în

domeniu, în special, prin aplicarea metodelor care derivă din educația non-formală. Cele trei tipuri de educație, formală/ non-formală/ informală, se întrepătrund și ajută la dezvoltarea personală a copilului și la achiziționarea cunoștințelor dobândite în mediul instituționalizat și nu numai. Fiecare ființă umană învață în cele mai diferite contexte - la școală, acasă, în grupul de prieteni, prin joc, la locul de muncă, prin interacțiunea cu ceilalți etc. Altfel spus, putem învăța în orice context, în orice situație, în orice moment activ.

III. INTRODUCERE ÎN ACTIVITATEA OUTDOOR

Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze în interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă și pe înțelesul cititorilor, putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber. Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc.

Realizând o sinteză a activităților de formare la care a participat pe parcursul proiectului, am identificat caracteristicile cheie ale educației outdoor:

- *Educația outdoor oferă posibilitatea contactului direct cu natura* – protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial, urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu conștientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului – educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;

- *Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare* – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun ”cei 4 pereți ai unei săli de clasă” poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;

- *Educația outdoor facilitează procesul de învățare al copiilor care întâmpină dificultăți în acest sens* – cum spuneam mai sus, educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite copiilor care în mod usual întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili;

- *Dezvoltarea spiritului de echipă* – conexiunea între copii, copiii – educatoarele duc la creșterea gradului de participare activă, creșterea cetățeniei active în rândul ambelor categorii;

- *Educația outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale* ce asigură bunăstarea societății.

Un aspect important al educației outdoor este acela că poate contribui la creșterea nivelului de bunăstare al indivizilor; pe lângă nevoile de bază ale unei persoane, există și o serie

de nevoi la care educația outdoor poate răspunde și anume: nevoia de a fi respectat, inclus social, de a fi active și responsabil, nevoia de a te simți în siguranță.

- ***Nevoia de a se simți respectat*** – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima propriile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți că deciziile sale contează pentru ceilalți; copii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități.

- ***Nevoia de a fi responsabil*** – activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini (educația outdoor este printre altele o formă de învățare organizată și structurată, astfel că profesorul trebuie să aibă în vedere implicarea tuturor copiilor în activitățile propuse); sub supravegherea profesorului/educatorului, fiecare copil primește diferite responsabilități și sarcini pentru atingerea scopului propus.

- ***Nevoia de a fi activ*** – implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, nu va aduce decât beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului. Jocul este o caracteristică principală a copilăriei, de aceea este important să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activități în mod activ.

- ***Nevoia de a fi inclus social*** – poate cea mai importantă caracteristică a educației outdoor este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți ale copilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparține unei comunități; se consideră că mediul din interiorul clasei este mai degrabă unul competitiv, în timp ce cel din afara clasei este unul suportiv, care permite copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

- ***Nevoia de a se simți în siguranță*** - un aspect pe care literatura de specialitate îl consideră important în abordarea educației outdoor este că aceasta trebuie să țină cont de această nevoie. Interiorul clasei este mult mai sigur pentru copii, în timp ce mediul exterior implică diferite riscuri și situații neprevăzute care pot avea efect negativ. Profesorul trebuie să identifice posibilele riscuri care pot să apară și să conceapă un plan de management al riscului.

Participarea la activitățile de formare din cadrul proiectului a oferit cadrelor didactice oportunitatea de a înțelege acest fenomen nou, de a-l aprofunda și implementa cu succes în activitățile didactice.

IV. ACTIVITĂȚI DE MOBILITATE FLUX 1

4 TOOLS OF INNOVATIVE EDUCATION

27.09-01.10.2021

Număr de participanți: 2 cadre didactice

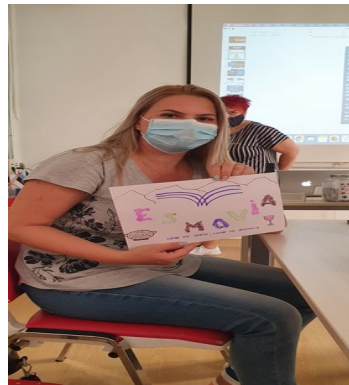
Nume participanți: *Constantinescu Steluța*

Niță Marinela Valerica

Cursul "4 Tools of Innovative Education", organizat de Esmovia in Valencia, cadrele didactice au desfășurat următoarele activități pe parcursul a 5 zile, după cum urmează:

1. **PBL** (Învățare bazată pe proiecte) - este o metodologie care permite copiilor să dobândească cunoștințe și competențe cheie cerute în secolul XXI datorită elaborării de proiecte în legătură cu problemele din viața reală.

Un exemplu pentru grădiniță: Proiectul - "Mica mea fermă". Aducând copiii mai aproape de natură aceștia vor înțelege originea alimentelor, procesul de îngrijire și creștere al pomilor, legumelor, etc.

Metoda "Mandala" este structurată din obiective, competențe, abilități, resurse, instrumente, tehnici socio-emotionale:

Ce mă face fericit?

Ce mă umple de energie?

Oamenii care mă susțin?

Lucruri care mă limitează!

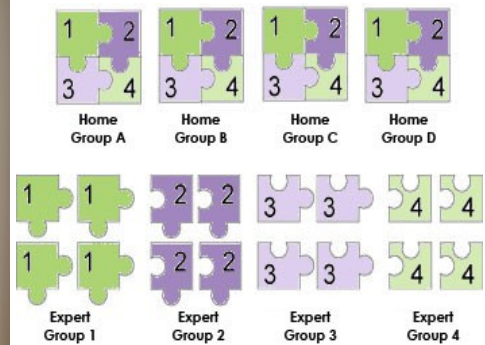
Posibile obstacole!

2. **Învățarea prin cooperare - abordarea puzzle-ului Aronson.** Învățarea prin cooperare este o metodologie activă în care copiii sunt protagoniști, lucrând în grup la lucrările propuse într-un mod colaborativ.

Metoda puzzle care constă în:

- formarea de echipe care conțin 2 până la 5 membri. Echipele primesc un subiect de studiu;
- fiecare membru devine expert pe o subtemă a subiectului propus;
- după care se întâlnesc în grupuri având aceeași subtemă de discutat;
- se reîntorc la echipa lor și își împărtășesc informațiile, astfel toți devin experți pe subiectul respectiv.

3. **Design Thinking.** Gândirea de proiectare este o abordare structurată pentru a genera, dezvolta noi idei, proiecte sau rezolvarea argumentelor într-un mod inovator, creativ.

Metoda “Design thinking” Identificarea unor probleme întâmpinate în procesul instructiv – educativ și găsirea unor soluții care să ducă la rezolvarea acestora.

4. **Sesiune practică.** Evaluare și certificare; Activitate de adio.

V. ACTIVITĂȚI DE MOBILITATE FLUX 2

OURDOOR EDUCATION: A NEW WAY OF TEACHING AND LEARNING

10-16.10.2021

Număr de participanți: 2 cadre didactice

Nume participanți: *Nedelcu Matei Gheorghîța*

Mărculescu Mirela

Educația în aer liber este una dintre cele mai relevante abordări inovatoare de predare în peisajul educațional. Oferă posibilitatea de a aborda două dintre cele mai importante subiecte ale societății actuale: furnizarea de educație de lungă durată de înaltă calitate și creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța conservării planetei noastre în fața amenințării descurajatoare a schimbărilor climatice. Cum este posibil acest lucru? În timpul cursului nostru din 10/10 până în 16/10, grupul de 12 profesori din Spania, Grecia, Ungaria, Letonia și România a explorat diferitele modalități de a ajunge la aceste două rezultate.

Pornind de la definiția educației în aer liber, am explorat diferitele moduri prin care ne putem îndruma elevii să intre în contact cu exteriorul, ceea ce nu înseamnă întotdeauna să fim în natură și păduri. Într-adevăr, am dedicat o parte a instruirii educației urbane în aer liber din oraș, dezvoltând vânătoare de scavenger în centrul orașului Bologna. Noi am învățat să predăm discipline precum știință, matematică, muzică, artă, limbă și multe altele testând activități care ne-au ghidat atenția către împrejurimi.

O altă parte a cursului s-a concentrat pe practicarea multor instrumente într-un mediu natural într-un parc local din Bologna, lângă sanctuarul San Luca. Toate jocurile și activitățile testate au fost foarte apreciate și au inspirat participanții nu numai în a-și împărtăși activitățile cu restul grupului, ci și pentru a-și crea propria activitate în aer liber.

Ultima parte a cursului a fost dedicată proiectării unei experiențe în aer liber ad-hoc pentru grupul țintă al fiecărui participant. După ce a studiat principiile abordării învățării în aer liber, a descoperit cele 10 reguli Kurt Hahn și adevărata lor semnificație, a intrat în contact cu multe activități urbane și naturale diferite, în ultima zi a cursului fiecare participant a conceput o lecție în aer liber pe baza subiectului predat.

Luând în considerare nivelul de vârstă al elevilor lor și abilitățile și subiectele pe care doreau să le abordeze, fiecare profesor a planificat în detaliu sesiunea, a prezentat-o celorlalți participanți la curs și a primit feedback cu privire la modul de îmbunătățire a acesteia. Această săptămână a fost un adevărat exemplu în sine al eficacității învățării experiențiale în aer liber: prin abordarea noastră practică, participanții au avut o reprezentare reală despre cum arată o activitate de educație în aer liber și au dobândit cunoștințele necesare pentru a planifica una pentru elevii lor.

Pornind de la definiția educației în aer liber, se pot explora diferitele moduri prin care pot fi îndrumați copiii să intre în contact cu exteriorul, ceea ce nu înseamnă întotdeauna să fim în natură și păduri. O formă a instruirii poate fi dedicată educației urbane în aer liber din oraș, dezvoltând vânătoare de comori în centrul orașului. Se pot aborda conținuturi din mai multe domenii: știință, om și societate, limbă și comunicare, estetic și creativ și multe altele realizând activități outdoor.

Exemple de activități outdoor:

JOC "VÎNĂTORII DE COMORI"

Plimbare în parc pornind de la grădiniță. Pe drum trebuie să identifice semne ale anotimpului toamna. În parc vor găsi indicatoare. Să culegă 10 castane, să ecologizeze un anumit spațiu, să imite zborul păsărilor, să interpreteze un cântec de toamnă.

JOC "POZIȚIA SPAȚIALĂ"

Un copil va fi legat la ochi în cerc, va trebui să găsească un obiect ajutat de indicațiile colegilor. "în față", "în spate", "la dreapta", "la stânga"

JOC "CONTINUĂ DESENUL"

Se împarte o coală în 3. Pe prima parte se va desena capul unei mascote. Se îndoaie coala și se dă mai departe altui copil să deseneze corpul. Acesta desenează, îndoaie foaia și o dă mai departe ultimului copil care va trebui să deseneze picioarele. La final, se desface și se denumește mascota.

VI. CONCLUZII

Am fost foarte motivată să particip la acest proiect, deoarece conștientizez importanța unei astfel de experiențe. Mi-am dorit să-mi lărgesc și să aprofundez cunoștințele pe toate planurile pe care le implică în general proiectele Erasmus+, dar și în cadrul temei alese, adică a educației outdoor. Consider că această formare mi-a fost necesară și benefică, deoarece doresc să continui dezvoltarea mea, capabilă să propună lecții noi, pe teme actuale, în locuri mai puțin tradiționale, care să-i atragă pe copii spre grădinița de calitate, unora să le schimbe percepția negativă, pe alții făcându-i să vină cu drag la grădiniță. Intenționez să folosesc cât mai des cunoștințele și metodele însușite și voi încerca să împărtășesc cu cât mai mulți colegi ceea ce am învățat. (Prof. Înv. Preșcolar Nedelcu Matei Gheorghiza)

Formarea profesională trebuie să fie continuă, permanentă și să include elemente de noutate. Am utilizat și voi utiliza cunoștințele dobândite la orele de perfecționare în străinătate, atât în cadrul activităților cu copiii, cât și prin introducerea în orar a unei discipline opționale ce include teme vizând educația creativă. (Prof. Înv. Preșcolar Constantinescu Steluța)

Interesul meu de a participa la acest proiect de mobilitate europeană derivă din dorința mea de a-mi îmbunătăți și perfecționa cunoștințele. Permanent, atenția mea este concentrată pe nevoia mea de formare continuă, relevantă pentru activitatea instructiv-educativă la grupa de copii. Un cadru didactic trebuie permanent motivat să se autoevalueze pentru a performa optim la catedră. Aș dori să subliniez că am fost dornică să beneficiez de acest program, pentru că voiam să cunosc mai bine principiile educației de tip outdoor. Acest program a reprezentat o ocazie excelentă de a mă întâlni cu profesioniști internaționali experimentați și de a învăța de la ei. (Prof. Înv. Preșcolar Mărculescu Mirela)

Însușirea metodei de învățare de tip outdoor presupune oferirea educației de calitate pentru toți copiii, indiferent de mediul social din care provin. (Prof. Înv. Preșcolar Zincă Mădălina)

Proiectul la care am participat mă ajută să îi pun pe copii în contact direct cu natura, pentru a putea explora liberi, tot ce aceasta ne oferă, fără a fi constrânși de rigorile unei săli de clasă, într-un mediu relaxant, dar totodată plin de provocări, din care copiii învață activ, deci sunt implicați direct în procesul de învățare. Copiii devin mai motivați, li se dezvoltă spiritul de echipă și li se oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății. (Prof. Înv. Preșcolar Dumitrescu Mariana)

Programele de formare continuă referitoare la educația de tip outdoor au corespuns nevoilor mele de formare. Utilizând metoda educației creative, lecțiile au devenit mai eficiente și atractive pentru copii. Aceste cursuri m-au format cu privire la modul de a organiza activități de predare-învățare creative. (Prof. Înv. Preșcolar Niță Marinela Valerica)

Consider că aceste programe de perfecționare vin în sprijinul activității noastre didactice și, implicit, a copiilor noștri prin faptul că ne-au oferit alte modalități de realizare a obiectivelor educației în afara clasei. Astfel, se diversifică paleta activității de predare/învățare/evaluare, aducând în atenția noastră, a tuturor, mediul cu nenumăratele lui posibilități de abordare, în spiritul creșterii calității actului de educație. (Prof. Înv. Preșcolar Niță Daniela Nicoleta)

ISBN 978-973-0-37317-2.